

Voorwoord	9
Inleiding	11
Esthetica en kunstfilosofie	15
Kunstfilosofie en kunstgeschiedenis	20
Opbouw van het boek	23
1 Kunst, moraal en de verbeelding van het kwaad	27
1.1.1 Inleiding	27
1.1.2 Plato en Socrates	28
1.1.3 De ideale staat en de esthetische opvoeding	29
1.1.4 De allegorie van de grot	32
1.2.1 Plato over schoonheid	34
1.2.2 Geometrische schoonheid	39
1.2.3 Kritiek op schilderkunst en poëzie	41
1.2.4 Plato over de kunst in de ideale staat	42
1.3.1 De verbeelding van het goede	43
1.3.2 De allegorische verbeelding van het goede	43
1.3.3 De reflexieve verbeelding van het goede	46
1.3.4 De politieke verbeelding van het goede	48
1.4.1 Nietzsche en de omverwerping van de zedelijke orde	50
1.4.2 Schopenhauer: een metafysica van de wil	50
1.4.3 Nietzsche in het spoor van Schopenhauer	52
1.4.4 De universele wil als wil tot macht	55
1.4.5 De levensbevestigende en levensontkennende wil	57
1.4.6 Aanvaarding van het lijden	61
1.5.1 Kunst als overwinning op het lijden	62
1.5.2 Euripides en daarna	65
1.5.3 De Beethovenfries van Gustav Klimt	67
1.6.1 De omverwerping van de zedelijke orde	69
1.6.2 De verbeelding van het kwaad	72
Afsluitende terugblik	81
2 Het lineair perspectief en het bezielde lichaam	83
2.1.1 Inleiding	83
2.1.2 Een nieuw tijdperk: de renaissance	85
2.1.3 Een nieuwe opvatting van het kunstenaarschap	88
2.1.4 Alberti en de ontdekking van het lineair perspectief	90
2.1.5 Lineair perspectief en de alledaagse ervaring van de ruimte	94
2.2.1 Descartes: een wetenschappelijke manier van filosoferen	96
2.2.2 Het twijfelexperiment	97
2.2.3 Het mechanistische lichaam	99
2.3.1 Merleau-Ponty: Cézanne en het probleem van de waarneming	101
2.3.2 Het lichamelijke in-de-wereld-zijn	102
2.3.3 Een fenomenologische opvatting van de waarneming	104
2.3.4 De lichamelijke betrekking met de wereld	106
2.4.1 Merleau-Ponty: synesthesie en de beeldende kunst	109
2.4.2 Cézanne en de breuk met het impressionisme	113
2.4.3 Descartes' opvatting van de waarneming	120
2.4.4 De breuk met het lineair perspectief	123
2.4.5 De beweging in het schilderij	126
2.4.6 De waarheid in de schilderkunst	129
2.4.7 Het probleem van de tijd in de kunst	130

Afsluitende terugblik	137
3 Over de actualiteit van het schone	139
3.1.1 Inleiding	139
3.1.2 Klassieke en moderne kunst en filosofie	141
3.1.3 Crisis van de esthetica	147
3.2.1 Immanuel Kant: het vermogen om te oordelen	149
3.2.2 De analyse van het esthetische oordeel	151
3.2.3 Het esthetische smaakoordeel	152
A. Het belangeloze welbehagen	153
B. Het spel van verbeelding en verstand	155
C. Het schone als algemeen welbehagen	159
3.2.4 Autonomie van de esthetische ervaring	160
3.3.1 Het artistieke genie	162
3.3.2 Het ambachtelijke in de kunst	164
3.3.3 De wetenschapper en het genie	164
3.3.4 De bovenzintuiglijke ideeën van het genie	165
3.3.5 Vrije en afhankelijke schoonheid	167
3.3.6 De esthetische ideeën	168
3.4.1 Het standpunt van de smaak en van het genie	171
3.5.1 Gadamer: de hermeneutische benadering van het kunstwerk	175
3.5.2 De hermeneutische structuur van de existentie	176
3.5.3 De hermeneutische interpretatie van het kunstwerk	178
3.5.4 De actualisering van het verleden	180
3.5.5 De actualiteit van het schone	182
3.5.6 Gadamer en Kant	185
3.6.1 Ontologie van het kunstwerk	187
3.6.2 Kunst als spel	188
3.6.3 Kunst als symbool	192
3.7.1 Het kunstwerk en zijn reproduceerbaarheid	194
3.7.2 Walter Benjamin en het verdwijnen van het aura	195
3.7.3 Gadamer en Benjamin	198
Afsluitende terugblik	199
4 Over het sublieme in de kunst	203
4.1.1 Inleiding	203
4.1.2 Het schone	206
4.1.3 Het sublieme in de hedendaagse kunst	207
4.1.4 Het sublieme bij Guido van de Werve, James Turrell, Kapoor	210
4.2.1 Het sublieme volgens Longinus	214
4.3.1 Edmund Burke: het sublieme en de drijfveren van de mens	217
4.4.1 Immanuel Kant: het sublieme en het conflict van de verbeelding en de rede	224
4.4.2 Kritiek van het oordeelsvermogen	225
4.4.3 De analyse van het verhevene	227
4.4.4 Het mathematische en dynamische sublieme	230
4.4.5 Het verhevene en het gevoel voor respect	234
4.5.1 Lyotard: het sublieme als een gebeurtenis in het hier en nu	236
4.5.2 Het postmoderne weten	240
4.5.3 Het einde van de grote verhalen	241
4.5.4 Het sublieme in de kunst	246
4.5.5 Het sublieme gevoel	256
4.5.6 Het sublieme als gebeurtenis	258
4.5.7 Het sublieme als tijd	262
Tussentijdse terugblik	265

4.6.1	Rancière: kanttekeningen bij Lyotard	266
4.6.2	Herschrijven of omkeren van Kant?	266
4.6.3	Terugkeer van de emancipatorische belofte	268
4.6.4	Het esthetische regime van de kunst	271
4.6.5	Dialectische omslagen	273
	Afsluitende terugblik	275
5	Het tijdperk van het einde van de kunst, en daarna...	277
5.1.1	Inleiding	277
5.1.2	Hegel en de romantiek	281
5.1.3	De dialectiek van zijn en niets	285
5.2.1	Fenomenologie van de geest	286
5.3.1	De esthetica van Hegel	290
5.3.2	Theorie van de schone kunst	291
5.3.3	De systematische samenhang tussen de kunsten	294
5.3.4	Geschiedenis van de kunst	299
	A. De Egyptische en Griekse kunst	299
	B. Christelijke of romantische kunst	302
5.3.5	Het einde van de kunst	303
5.4.1	Danto en het einde van de kunst	306
5.4.2	Drie tijdperken: voor, van en na de kunst	307
5.4.3	Opheffing van de opdeling van de kunst	313
5.4.4	Clement Greenberg en het reflexieve karakter van kunst	317
5.4.5	De heerschappij van een verhaal over de kunst	320
5.4.6	Het tijdperk na het einde van de kunst	322
5.4.7	Popart en de erkenning van pluraliteit	324
5.5.1	Boris Groys en de terugkeer van de utopische aspiratie	327
5.5.2	Het socialistisch realisme en de avant-garde	328
5.5.3	Het dogma van het pluralisme	334
5.5.4	Het paradoxale object en het utopische beeld	337
5.5.5	Het vernieuwende karakter van de kunst	339
	Afsluitende terugblik	342
	Nabeschouwing	345
	Literatuur	351
	Noten	359
	Namenindex	377